O. Pellinen

LUOKKA JA PUOLUE

OPINTOSUUNNITELMA

JULKAISIJA SKP:n VALISTUSJAOSTO

HELSINGISSÄ 1945
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ YHTEISTYÖN KIRJAPAINO

Ohjeeksi alkavalle opiskelutyölle.

Säännöllisen opiskelutyön merkitystä on jäsenistöllemme useassa yhteydessä korostettu. Nykykaudella sillä onkin entistä suurempi merkitys, sillä puolueemme tehtävät lisääntyvät ja tulevat päivä päivältä moninaisemmiksi. Parhaiten ja suurempia tuloksia tuottavammin uskomme opintotyön tapahtuvan kerhoissa. Niissä on jokaisella opiskelijalla tilaisuus keskusteluun, alustusten tekoon ym. tietojen hankintaan ja niiden tarkistamiseen.

Nyt julkaistu vihkonen on tarkoitettu opinto-ohjelmaksi kaikille niille puoluejärjestöjen opintokerhoille, jotka eivät ole opiskelleet viime talvena Kommunistissa julkaistujen opinto-ohjelmien mukaan. Tämä on myös kaikkien niiden puolueen uusista jäsenistä muodostettujen kerhojen ohjelma, jotka ennen ryhtymistään laajaperäisempään marxilaisuuden opiskeluun tarvitsevat välttämättömät perustiedot kommunistisesta puolueesta.

Alkavissa kerhoissa voi syntyä epätietoisuutta siitä miten opintotyö olisi järjestettävä. Tärkeintä on heti alussa sopia kuinka usein kerho kokoontuu. Yksi kerta viikossa lienee tavallisesti suositeltavin. Opinto-ohjaajan valinta on myös aivan ensimäisiä tehtäviä. Siihen tehtävään täytyisi saada tietoisin, kokenein ja joustavin toveri. Jos tällaista, opintotyössä kokenutta toveria ei sattuisi järjestössä vielä olemaan ei pidä opintotyötä jättää, vaan on ponnisteltava eteenpäin yhteisin voimin. Kerhon suuruudesta riippuu tarvitaanko muita virkailijoita ja niitä olisikin valittava sikäli kuin tarve näyttää vaativan. (Katso Kommunisti N:o 27 v. 1945 Opiskelujaostoista ja kerhotoimikunnista.) Liian suuret kerhot eivät ole suositeltavia, sillä kerhojen työ on osoittautunut menestyksellisimmäksi kun siinä ei ole osanottajia paljon yli

kahdenkymmenen. Työväen Sivistysliitolta voi jokainen kerho pyytää tarkempia ohjeita kerhotyön järjestelyssä, missä sellainen tuntuu tarpeelliselta. Pääasia on kuitenkin siinä, että opintokokouksista ei pidä muodostaa pitkäveteisiä, rutikuivia tilaisuuksia, vaan rattoisia ja vilkkaita keskusteluhetkiä, jotka jokaiselle opiskelijalle antavat uutta ja varteenotettavaa.

Kerhon kokous voitaisiin mainiosti alkaa yhteislaululla ja hyvä olisi jos jotkut kerholaiset silloin tällöin esittäisivät jotain piristävää ohjelmaa: pakinoita, lausuntaa, laulua yms. Se toisi vaihtelua opintotilaisuuksiin. Yksi tapa millä voidaan opiskelua elävöittää on vierailujen järjestäminen naapurijärjestöjen kerhoihin.

Kun osoitettu kirjallisuus on suurelta osalta julkaistu Kommunistissa, olisi opinto-ohjaajain ja kerholaisten valppaasti huomioitava kaikki ne uudet kirjoitukset, jotka mahdollisesti antavat lisävalaistusta esilletulevien opintokokousten kysymyksiin. Myöskin päivälehdissä on runsaasti opiskeluainehistoksi sopivia kirjoituksia, ne olisi vain leikattava irti, jotta olisivat tarpeentullen käytettävissä. Erikoisesti kehoitamme tallettamaan kaiken lokakuussa pidettävän puoluekokouksen ainehiston.

Julkaisija.

LUOKKA JA PUOLUE.

1. OPINTOKOKOUS.

Alustus: Luokat ja niiden muodostumisen edellytykset.

Ensimäinen opintokokous aloitetaan opintc-ohjaajan luennolla, jossa aluksi selostetaan alkuperäisten ihmisyhteisöjen luonnetta luokattomana yhteiskuntana. Kuitenkin osoittaen ne peruseroavaisuudet, jotka ovat alkuperäisen yhteiskunnan ja meidän lopullisen päämäärämme kommunistisen yhteiskunnan välillä. Kun täten on tullut osoitetuksi, että luokkia ei aina ole ollut olemassa, selvitetään millä tavalla alkaa yhteiskunnan jakautuminen toisilleen vastakkaisiin luokkiin. Lopuksi selostetaan mitä on luokka Marxin määritelmän mukaan ja luodaan lyhyt katsaus niihin perusluokkiin, jotka ovat ihmiskunnan historiassa esiintyneet.

Ainehistoa luentoon:

Marx ja Engels: Kommunistinen manifesti.
Engels: Perheen, yksityisomaisuuden ja valtion alkuperä.
Yhteiskunnan synty. Yhteiskunta ja luokat. Kommunisti N:o 16 ja N:o 19 v. 1945.

2. OPINTOKOKOUS.

Luokat.

Opintokokouksessa tehdään kolme lyhyttä (noin 7—10 min.) alustusta, joiden jälkeen keskustellaan.

1. Alustus: Mitkä ovat kapitalistisen yhteiskunnan perusluokat? Missä eroaa proletariaatti kaikista aikaisemmista sorretuista luokista.

Ainehistoa:

Marx ja Engels: Kommunistinen manifesti.

2. Alustus: Mitä väliluokkia on kapitalistisessa yhteiskunnassa? Miksi talonpoikaisto kapitalistisessa yhteiskunnassa on väliluokka, vaikka se olisi enemmistönä muihin luokkiin verratessa.

Ainehistoa:

A. Mod: Puolue ja luokka. Kommunisti N:o 8 v. 1945.

3. Alustus: Miksi Neuvostoliitossa ei ole toisilleen vastakohtaisia luokkia? Minkälaisia muutoksia Neuvostoliiton työväenluokan, talonpoikaiston ja sivistyneistön luokka-asemassa on tapahtunut Lokakuun vallankumouksen jälkeen.

Ainehistoa:

Sosialististen Neuvostotasavaltain perustuslaki. siv. 9-13.

Keskusteluaiheita:

Miksi Marx sanoo proletariaattia kapitalismin haudankaivajaksi? Miksi inteligensia (henkisentyöntekijät: opettajat, insinöörit, lääkärit, kirjailijat yms) yleensä asettuu porvariston puolelle, työväestöä vastaan? Minkälaisia muutoksia inteligensian suhteessa työväenluokkaan nykyvaiheessa on ollut havaittavissa? Minkälainen on pientuotannon harjoittajain, käsityöläisten ja pikkukauppiaiden asema kapitalistisessa yhteiskunnassa? Minkälaisia luokkakerrostumia on talonpoikaiston keskuudessa? Miksi on välttämätöntä tehdä työtä työtätekevän talonpoikaiston ja proletariaatin lähentämiseksi toisiinsa?

Kirjallisuutta:

Marx ja Engels: Kommunistinen manifesti I luku.

A. Mod: Puolue ja luokka. Kommunisti N:o 8 v. 1945.

3. OPINTOKOKOUS.

Puolueet.

Tehdään kaksi lyhyttä alustusta:

1. Alustus: Mitkä syyt aiheuttivat puolueiden muodostumisen? Minkälaisia tehtäviä eri puolueilla on luokkien välisessä taistelussa?

2. Alustus: Mitä luokkia edustavat Suomen huomatuimmat puolueet: Kansallinen Kokoomuspuolue, Maalaisliitto,

Ruotsalainen Kansanpuolue, Suomen Sosialidemokraattinen Puolue ja Suomen Kommunistinen Puolue?

Ainehistoa alustuksiin:

A. Mod: Puolue ja luokka. Kommunisti N:o 8 v. 1945.

Keskusteluaiheita:

Miksi eri puolueiden arvioinnin perustaksi on aina asetettava niiden toiminta eikä vain ohjelma? Miten arvioit Suomen eri puolueiden suhteen fascismiin sotasyyllisyyskysymyksessä eduskunnassa käytyjen keskustelujen pohjalla? Minkälaisen pohjan eri puolueiden yhteistoiminnalle antaa SKDL:n, Sosialidemokraattisen puolueen ja Maalaisliiton eduskuntaryhmien yhteistyösopimus? Mikä ero on yksipuoluejärjestelmällä fascistisissa valtioissa ja Neuvostoliitossa? Miksi Neuvostoliitossa ei ole todellisia edellytyksiä muiden kuin Kommunistisen puolueen olemassaololle?

Kirjallisuutta:

K. Heikkilä: Fascistien tukijoita. Kommunisti N:o 30 v. 1945.
N. L.:n perustuslaki. siv. 31—32.
SKDL:n, Maalaisliiton ja Sos-dem Puolueen eduskuntaryhmän Yhteistyösopimus.
O. Kuusinen: Suomi ilman naamiota siv. 22—23, 48—51.

4. OPINTOKOKOUS.

Työväenluokan tie puolueeseen.

Opintokokous aloitetaan opinto-ohjaajan tai jonkun tehtävään aikaisemmin valitun kerhon jäsenen tekemällä yleiskatsauksella työväenluokan historiallisiin vaiheisiin. Alustuksessa on Kommunistisen manifestin I luvun loppuosan mukaan osoitettava, että työväenluokan taistelu porvaristoa vastaan alkaa samalla kun se itse alkaa muodostua luokaksi. Kapitalismin alkuaikoina, alkuvoimaisten liikehtimisten kaudella, työväenluokka ei vielä käsittänyt tehtäväänsä, eikä raskaan asemansa syitä oikealla tavalla. Mutta kapitalismin kehittyessä kulkee proletariaattikin eri kehitysasteitten kautta, kasvaa lukumäärältään, muuttuu järjestyneemmäksi ja tietoisemmaksi, luo vallankumouksellisen puolueensa ja tulee lopulta kykeneväksi valtaamaan vallan ja rakentamaan luokattoman yhteiskunnan. Selostuksessa ja keskustelun aikana olisi hyvä ottaa esimerkkejä muiden maiden työväenliikkeen

kehitysvaiheista, sillä jokaisen maan työväenliikkeellä on omat erikoisuutensa ja omat erikoiset muotonsa. Työväenluokan perustie vallankumoukselliseen puolueeseen on kuitenkin kaikkialla samanlainen — yksilöiden taistelusta, joukkojen alkuvoimaisesta taloudellisesta taistelusta, tietoiseen taisteluun luokkataistelurintaman eri aloilla ja itsenäisen vallankumouksellisen työväenluokan puolueen muodostamiseen.

Keskusteluaiheita:

Miksi työväestö kapitalismin ensiaikoina vihasi koneita ja tehtaita tuhoten niitä? Milloin Ranskan ja Englannin työväestö esiintyi ensikerran itsenäisillä poliittisilla vaatimuksilla? Mikä on I Internationalen merkitys työväenliikkeen historiassa? Milloin Venäjälle alkoi muodostua ensimäisiä työläisten kerhoja? Milloin perustettiin Bolshevikkipuolue? Miksi Venäjälle ensimäiseksi muodostui marxilainen puolue? Minkälaisia olivat ensimäiset työväenjärjestöt maassamme? Mikä oli niiden merkitys varsinaiselle työväenliikkeelle? Milloin ovat muodostuneet ensimäiset työväenjärjestöt kotipaikkakunnallenne? Jos paikalliset työväenjärjestöt eivät ole vielä ryhtyneet työväenjärjestöjen historiallisten ainehistojen ja muistelmien keräämiseen, ehdotamme keskusteltavaksi: millä tavalla kerho voisi ko. kysymysessä esiintyä aloitteentekijänä.

Kirjallisuutta:

Liite N:o I (Tämän vihkon lopussa).
V. Voionmaa: Sosialidemokratian vuosisata I osa (Ohjaajalle ainehistoksi).
Y. K. Laine: Poliittisen työväenliikkeen historia. I osa. (Ohjaajalle ainehistoksi).
H. T. Y. 40 vuotias. (Saatavana Työväen sivistysliitolta).
Stalin: Leninismin perusteista siv. 11—14.

5. OPINTOKOKOUS.

Kommunististen puolueiden perustamisen välttämättömyys.

Opintokokous aloitetaan lyhyellä alustuksella, jossa selvitetää seuraavia kysymyksiä: Minkälaiset toimintamuodot olivat II Internationalen puolueiden johtaman työväenliikkeen perusmuotoja? Miksi II Internationelen puolueet eivät kyenneet johtamaan työväenluokan taistelua? Miksi imperialismin kaudella kysymys uusityyppisestä puolueesta nousee

välttämättömyytenä esiin? Minkälaisen puolueen taisteleva työväenluokka tarvitsee?

Ainehistoa:

Stalin: Leninismin perusteista, siv. 84—85.

Keskusteluaiheita:

Minkälaisia suuntavirtauksia oli Suomen Sosialidemokraattisessa Puolueessa ennen v. 1918 ja minkälaisia siinä on ollut sen jälkeen? Mitkä olivat Suomen luokkasodan tappion perussyyt? Mitkä syyt aiheuttivat Suomen Kommunistisen puolueen perustamisen? Mitä eroa on kommunististen ja sosialidemokraattisten puolueiden suhteessa eduskuntatyöhön?

Kirjallisuutta:

SKP taistelujen tiellä. siv. 7—11.
Stalin: Leninismin perusteista, siv. 84—85.
A. Mod: Suomen luokkasota. Kommunisti N:o 4 v. 1945.
Tannerilaisen kehityksen tie. Kommunisti N:o 3 v. 1944.

6. OPINTOKOKOUS.

Kommunistinen puolue työväenluokan etujoukkona.

Ennen opintokokousta tutustuvat kaikki opiskelijat Stalinin: Leninismin perusteista siv. 85 alkavaan kappaleeseen "Puolue työväenluokan etujoukkona". Opiskelu voi tapahtua joko siten, että opinto-ohjaaja kyselee allaolevien kysymysten mukaan tai siten, että tehdään lyhyt alustus edellämainitun ainehiston pohjalla ja sen jälkeen keskustellaan.

Keskusteluaiheita:

Minkälaisia henkilöitä meidän on kehoitettava liittymään puolueeseen? Millä tavoin voimme kohottaa puoluejärjestömme poliittista tasoa? Miksi kommunistinen puolue velvoittaa kaikki jäsenensä osallistumaan säännöllisesti poliittiseen opiskeluun? Onko sellaista velvoitusta sosialidemokraattisessa puolueessa? Millä tavalla ilmenee puolueen johto työväenluokkaan nähden? Miksi koko työväenluokka ei voi luokkayhteiskunnan oloissa tietoisuudessa kohota puolueen tasolle? Mitä vaikuttaa muista luokista työväenluokkaan siirtyneiden aineisten mielialat ja ajatustapa työväenluokan ideologiaan (ajatustapaan, maailmankatsomukseen). Millä tavoin voimme lujittaa puolueen yhteyksiä työtätekeviin joukkoihin? Miten opintokerho ja sen jäsenet voisivat

saada yhteyksiä työtätekeviin talonpoikiin? Mikä hankkii puolueelle työtätekevien joukkojen kannatuksen? Miksi kansainvälinen yhteistyö on kommunistisille puolueille välttämätön?

Kirjallisuutta:

Salonen, Edvin: Puoluen jäsenmäärän kohottaminen. Kommunisti N:o 23 v. 1945.

7. OPINTOKOKOUS.

Puolue työväenluokan järjestyneenä joukko-osastona.

Opintokokous aloitetaan alustuksella, joka tehdään Kommunisti N:o 10 ja 11 v. 1945 olevan "Taistelu bolshevististen järjestöperiaatteiden puolesta" nimisen kirjoituksen mukaan.

Keskusteluaiheita:

Kuka voi puolueemme sääntöjen mukaan olla kommunistisen puolueen jäsen? Miksi kommunistiset puolueet eivät ota n. s. kannattajajäseniä? Mitä tarkoitetaan kun sanotaan, että demokraattinen keskitys on puollueemme järjestöperiaate? Onko kaikissa puolue-elämän vaiheissa voitu noudattaa yhtä laajaa valinnallisuutta? Miten muodostettiin illegaliteetin oloissa puolueen johtavat elimet? Millä tavalla puolue tarkkailee äänestyksellä valittuja johtavia elimiään ja niiden jäseniä? Minkälaisia oikeuksia ja velvollisuuksia puoluesäännöt asettavat jokaiselle puoluejäsenelle?

Kirjallisuutta:

Stalin: Leninismin perusteista. siv. 87—90.
SKP:n säännöt.
Aaltonen Aimo: Meillä on edessämme työkenttä. Kommunisti N:o 1 v. 1945.
Tulla E.: Aktiivisuus ja sen merkitys järjestöelämässä. Kommunisti N:o 6—7 v. 1944.

8. OPINTOKOKOUS.

Puolue proletariaatin luokkajärjestön korkeimpana muotona.

Opiskelijain kirjallisten taipumusten edistämiseksi kehoitamme opiskelukerhojen jäseniä vastaamaan kirjallisesti seuraaviin kysymyksiin:

Kirjalliset vastaukset.

1. Voiko ammattillinen liike olla puolueetonta?

2. Millä tavalla puoluejäsenen on tehtävä työtä joukkojärjestöissä?

Vastaukset annetaan kerhon ohjaajalle, joka tutustuu niihin ja oikoo mahdolliset väärinkäsitykset joko kerhon kokouksessa tai yksilöllisesti. Kaka K

Keskusteluaiheita:

Voisiko puolue ilman erilaisia joukkojärjestöjä saada aikaan lujia yhteyksiä työtätekeviin joukkoihin? Mikä merkitys työtätekeville joukoille on seuraavilla järjestöillä: ammattiliitoilla, pioneeri- ja nuorisojärjestöillä, TUL:llä, osuustoiminnallisilla järjestöillä jne. Mikä on SNS:n perustehtävä? Minkälainen järjestö on SKDL ja mikä on sen suhde SKP:n? Miten saadaan aikaan, että kaikki nämä erialoilla työskentelevät järjestöt tekevät työtä työväenluokan kokonaisedun ja lopullisten päämäärien hyväksi?

Kirjallisuutta:

Stalin: Leninismin perusteista. siv. 90—92.
Pessi, Ville: Suomen Kommunistisen Puolueen suhde SKDL:n. Kommunisti N:o 3 v. 1945.
SNS-seura ja SKP:n jäsenet. Kommunisti N:o 24 v. 1945.

Kylli Virta

9—10. OPINTOKOKOUS.

Miksi työväenluokka tarvitsee yhtenäisen puolueen.

Opintokokous aloitetaan kahdella alustuksella, joista ensimäiseen ainehistoa saadaan Stalinin Leninismin perusteista siv. 92—95. Ensimäisessä alustuksessa kiinnitetään päähuomio seuraavaan:

Osoitetaan, että työväenluokan lopullinen päämäärä on luokattoman yhteiskunnan rakentaminen. Tätä perustehtävää varten ovat kommunistiset puolueet syntyneet. Ne taistelevat vallan ottamiseksi taantumuksellisilta ja niitä tukevilta luokilta edistyksellisen työväenluokan käsiin, sekä johtavat työtätekevien luokkien jokapäiväistä oikeuksiensa puolesta käymää taistelua. Kommunistiset puolueet ovat kaikissa maissa olleet sodan ja fascisminvastaisen taistelun kärkijoukko, he ovat sitä myös nyt kun kamppaillaan fascismin jätteiden hävittämiseksi ja kansanvaltaisten olojen palautta-

Sum 150

miseksi, joka on tämän kauden päätehtävä. Kaikkien puolueen asettamien tehtävien ja sen suuren päämäärän toteuttamisen ehto ja onnistuminen riippuu siitä miten luja, yhtenäinen ja kurinalainen kommunistinen puolue on. Hyvä olisi esittää esimerkkejä, joissa kyllin voimakkaan kommunistisen puolueen puuttuminen on aiheuttanut työväenluokan taistelun häviön. V. 1918 luokkasota omassa maassamme, kapinat Saksassa, Baijerissa, Unkarissa, Itävallassa ja Italiassa v. 1918—20. Näissä maissa proletariaatin sankarillinen taistelu kärsi tappion pääasiassa sen vuoksi, ettei sillä ollut lujaa ja yhtenäistä kommunistista puoluetta.

"Kommunistinen puolue ei ole ainostaan samoin ajattelevien liitto, se on sitäpaitsi samoin toimivien liitto, samoin toimivien taisteluliitto, jotka taistelevat yhtenäisen pohjan (ohjelman ja taktiikan) perustalla." Stalin. Tämä toiminnan yhtenäisyys tulee turvattua ainoastaan tietoisen kurin pohjalla. "Kuka vähänkin heikentää proletariaattin rautaista kuria (varsinkin proletariaatin diktatuurin aikana) se tosiassa auttaa porvaristoa proletariaattia vastaan." Lenin. Kommunistinen puolue ei salli keskuudessaan mitään ryhmäkuntia, ei muita keskuksia, ei eroavia tehtävien asetteluja, sillä ne hajoittavat työväenluokan taisteluvoiman. Kommunistiset puolueet taistelevat riviensä puhtauden puolesta sekä vasemmistolaisuutta että oikeistolaisuutta vastaan.

Toinen alustus tehdään aiheesta: *Puolue lujittautuu puhdistautumalla opportunistisista aineksista.* Siihen käytetään ainehistona Stalinin Leninismin perusteista siv. 95—96. Alustuksia tehdessä olisi eri kysymysten yhteydessä rinnastettava sosialidemokraattisen puolueen suhdetta niihin. Esim. miten sos-dem. puolue asettaa kysymyksen työväenluokan lopullisesta päämäärästä ja niistä teistä, joiden kautta päämäärään voidaan päästä. Mitä eroavaisuuksia sos-dem. puolueella ja kommunistisella puolueella on suhteessa puolueen sisäiseen eheyteen ja kuriin.

Keskusteluaiheita:

Mitkä ovat ne perusteet joiden pohjalla puolueen voimat arvioidaan? Mitä yleensä poliittisessa elämässä ymmärretään vasemmistolla ja oikeistolla? Miksi kommunistit ovat ainoa todellinen vasemmisto? Mitä ymmärretään "vasemmistolaisuudella" eli äkki-

[illegible]

jyrkkyydellä puolueessa ja sen ulkopuolella? Miten ilmenee oikeistolaisuus kommunististen puolueiden sisällä? Miksi puolueen on aina taisteltava sekä oikeistolais- että "vasemmistolais"-virheitä vastaan? Minkälaisia "vasemmistolais-" ja oikeistolaisvirheitä olet havainnut puolue- ja joukkojärjestöjen työssä ja miten ne voitaisiin poistaa Mihin perustuu kuri kommunistisissa puolueissa? Minkälaisissa tapauksissa sitä sovellutetaan? Miksi sos-dem. puolueessa on sovellutettu kuria fascismin ja sodanvastaisiin taistelijoihin, mutta ei sotasyyllisiin? Mitä ymmärrät puoluemoraalilla? Mihin se velvoittaa puoluejäseniä?

Kirjallisuutta:

K. Heikkilä: Vasemmistolaisista syrjäpyrkimyksistä SKP:ssä. Kommunisti N:o 16 v. 1945.

H. Kuusinen: Olemmeko vasemmistolaisia vaiko oikeistolaisia. Kommunisti N:o 9 v. 1945.

Kommunistisesta moraalista. Kommunisti N:o 6—7 v. 1945.

Stalin: Leninismin perusteista, siv. 92—95.

SKP:n säännöt.

11 ja 12 OPINTOKOKOUS. J. Heino

Miten puolue rakentuu.

Opintokokous aloitetaan puoluerakenteen kaavan tutkimisella. Kirjallisena tehtävänä voitaisiin opiskelijat velvoittaa piirtämään muistiinpanovihkoihinsa puoluerakenteen kaavan.

Opinto-ohjaaja tai tehtävään aikaisemmin valittu alustaja selostaa puoluerakenetta. Selostus aloitetaan puolueosastojen rakenteen selostamisella. Esimerkkinä voidaan käyttää omaa puolueosastoa, kuitenkin lähtien siitä, että osastoja voidaan perustaa työaloittain, työpaikkoittain ja alueittain. Alustuksessa tulee huomioida minkälaisia jaostoja osastolla on, kuinka niiden toiminta on järjestetty ja miten osaston toimintaa johtaa puolueosaston toimikunta. Sitten siirrytään käsittelemään piirijärjestöjen rakennetta, jonka voi tehdä toinen alustaja. Huomioidaan piirikomiteat, niiden jaostot ja piirin edustajakokoukset. Lopuksi on selostettava puoluetoimikunnan, puolueneuvoston ja puolue-edustajakokouksen rakenne. Alustuksen lopussa voidaan vielä tehdä vertailuja nykyisen ja illegaalisen puoluejärjestön välillä.

Keskusteluaiheita:

Milloin on tarpeen muodostaa työpaikkaryhmiä? Mitkä ovat niiden tehtävät? Millaisia tehtäviä suorittaa puolueosastojen valistusjaostot? Miksi niillä tulee olla kiinteä yhteys piiritoimikuntien valistusjaostoihin? Mitä muita jaostoja on puolueosastojen ja piirijärjestöjen yhteydessä. Kuinka moneen piiriin SKP jakautuu? Minkälaisella vaaliperustalla valitaan puolue-edustajakokouksen osanottajat? Kuinka usein se kokoontuu? Mitä tehtäviä suorittaa puoluetoimikunta? Mitkä ovat puolueneuvoston tehtävät? Onko puolueorganisatio aina ollut samanlainen? Mikä on aiheuttanut muutoksia puoluerakenteeseen? Kuka voi tehdä muutoksia puoluesääntöihin?

Kirjallisuutta:

SKP:n, Piirijärjestöjen ja Osastojen säännöt.
Työmaaryhmistä. Kommunisti N:o 30 v. 1945.

13. OPINTOKOKOUS.

Puoluesäännöt ovat puolue-elämän perusta.

Edellisissä opintokokouksissa olemme tutkineet puoluerakennetta perusjärjestöistä ylimpään elimeen, puolue-edustajakokoukseen saakka. Tämän opintokokouksen tarkoituksena on selvitellä sääntöjen merkitystä puolue-elämälle ja puoluejärjestöjen rakennustyötä.

Opintokokous aloitetaan alustuksella, jossa päähuomio kiinnitetään seuraavan selittämiseen.

Puolueen voima on toisaalta siinä, että sen toimintaa johdetaan merxismi-leninismin so. kansainvälisestä työväenliikkeestä saatujen oppien ja kokemusten mukaan ja toisaalta siinä, että puoluerakenne ja puolueen toiminta rakentuu kommunististen puolueiden kokeiltujen järjestöperiaatteiden perustalle. Järjestökysymykselle ovat kommunistiset puolueet aina antaneet poikkeuksellisen suuren merkityksen. Puoluetta rakennetaan aina sellaiseksi, että se vastaa niitä tehtäviä mitä sillä milläkin ajankohdalla on.

Puolueemme järjestöperiaatteet on selitetty SKP:n säännöissä. Kun puolueohjelma selittää työväenluokan taistelun lähimmät tehtävät ja lopullisen päämäärän ja taktiikka määrittelee menetelmät edessäolevain tehtäväin täyttämiseksi,

niin puoluesäännöt selittävät puoluetyön käytännölliset menetelmät, puolueen rakentamisen muodot ja ohjeet sen sisäiselle elämälle. Säännöt määrittelevät puoluetyön yleiset piirteet ja puoluetoiminnan järjestölliset perusmuodot. Säännöt ovat puolueen perustuslait, jotka johtavat koko puolueen ja jokaisen kommunistin käytännöllistä toimintaa. SKP:n säännöt vastaavat ennen muuta kysymykseen puolueen jäsenyydestä ja sen henkilöllisestä kokoonpanosta. Puolueen kokoonpanosta riippuu sen luonne, sen järjestyneisyyden ja taistelukyvykkyyden taso. Puoluesääntöihin jäseneksi pääsyä koskeviin kohtiin on ollut välttämätöntä tehdä muutoksia, sillä puoluetyön tehostamiseksi ja puolue vaikutuksen laajentamiseksi oli tarpeen helpoittaa työtätekevien joukkojen pääsyä puolueeseen. Tämä ei merkitse puolueen jäsenilleen asettamain vaatimusten alentamista. Puolue asettaa jäsenilleen korkeat vaatimukset: on suojeltava puolueen lujuutta, kestävyyttä ja puoluerivien puhtautta.

Edelleen alustuksessa on selostettava demokraattista keskitystä puoluerakenteen perustana. Riippuen siitä miten perusteellisesti asia on aikaisemmin tullut selvitetyksi, käytetään aikaa sen edelleen selvittämiseen.

Alustus päätetään osoittamalla, että se perusrengas, joka yhdistää puolueen joukkoihin on puoluejärjestö. Nimenomaan järjestöjen kommunistinen työ tekee puolueen tunnukset ja päätökset läheisiksi ja ymmärrettäviksi työtätekeville. Puolueen tulee osata "yhdistyä, lähentyä ennen näkemättömässä mitassa laajoja työtätekeviä joukkoja, jos se tahtoo kulkea eteenpäin", sanoi Lenin. SKP:n tämän kauden päätehtävä, demokratian toteuttaminen ja fascismin lopullinen hävittäminen vaatii välttämättä sekä järjestöjemme voimaperäistä rakentamista että sen joukkotyön tehostamista. SKP:n tunnukset on saatava kaikkien työtätekevien tunnuksiksi.

Keskusteluaiheita:

Miksi SKP on ottanut tehtäväkseen puoluejäsenmäärän nopean kohottamisen? Kuinka paljon on oma puolueosastosi kasvanut viimeisen vuosineljänneksen aikana? Mitä tarkoitetaan kun sanotaan, että puolueen organisatorinen tila ei vielä vastaa puolueemme poliittista vaikutusta. Lenin on sanonut, että puolueen tehtävät viedään eteenpäin puolue-edustuksen kautta. Miten se tapah-

tuu käytännössä? Mitkä ovat puolueemme tämän hetken tärkeimmät tehtävät? Millä tavalla puolueosastosi on tehnyt työtä näiden tehtäväin toteuttamiseksi?

Kirjallisuutta:

Aaltonen, Aimo: Organisatiokysymyksestä. Kommunisti N:o 21 v. 1945.

Julkilausuma SKP:n puolueneuvoston kokouksesta 18—19/4 1945. Kommunisti N:o 19 v. 1945.

Pessi, V.: Huomio järjestöjen työn organisointiin. Kommunisti N:o 35—36 v. 1945.

Kirjallinen tehtävä.

Tämän opinto-ohjelman käsittelyn ehdotamme päätettäväksi kirjallisella tehtävällä: *Mitä varten puolueemme tämän kauden päätehtävä on fascismin jätteiden hävittäminen ja demokraattisten olojen palauttaminen maahamme?*

Kirjallisia tehtäviä voitaisiin opinto-ohjajan harkinnan mukaan antaa opintotyön kuluessa useampiakin. Erikoisesti kehoitamme nuorempia puoluetovereita kiinnittämään tähän puoleen huomiota, sillä siten tulisi kerhotyössä kehitettyä myöskin kirjallisia taipumuksia.

Työväenluokan tie puolueeseen.

Kapitalismin kehityksen alkuaikoina eivät työläiset käsittäneet raskaan asemansa syitä. He vihasivat koneita ja tehtaita, koska pitivät niitä kaiken pahan alkuna ja kävivät taistelua niitä vastaan. Tämä taistelu oli usein hajanaista ja järjestymätöntä, mutta se saattoi myös saada hyvin laajat mittasuhteet. Marx sanoo Pääomassaan, että melkein koko Eurooppa sai 17 vuosisadalla kokea työläiskapinoita nk. nauhamyllyjä, nauhojen ja reunusten kutomiskonetta vastaan. 17 vuosisadan ensimäisellä kolmanneksella tuhosi työläiskapina tuulisahamyllyn läheltä Lontoota. Mutta vielä 19 vuosisadan alussa, siis vähän yli 130 vuotta sitten, Englannissa, sen ajan kehittyneimmässä kapitalistisessa maassa, syntyi työläisten keskuudessa joukkoliike koneita vastaan. Tämä liike, joka tunnetaan luddistiliikkeen nimellä tuhosi koneita. Myöskin Saksassa vielä noin 110 vuotta sitten oli kutojain kapinoita, jotka kohdistivat vihansa koneisiin. Vain taisteluissa työläisjoukot oppivat käsittämään, että kysymys ei ole koneista, että työväenluokan vihollisia ovat kapitalistit ja koko riiston ja väkivallan järjestelmä.

Teollisuuden kehittyessä suureni proletariaatin lukumäärä, kasvoi sen järjestyneisyys. Suuret tehtaat ja tuotantolaitokset, samanlaiset työehdot, johtuneina koneiden käytäntöön sovelluttamisesta kaikkialla, yhä kasvava riisto ja työtätekevien aseman huononeminen loivat ehdot proletariaatin rivien jatkuvalle tiivistymiselle ja saivat aikaan heidän yhteisiä esiintymisiään. He alkoivat luoda omia järjestöjään, useimmiten salaisia, keskinäistä apua varten, taistelua varten taloudellisen aseman parantamiseksi ja lakkojen johtamiseksi. Työehdot ja yhteinen taistelu kapitalistisessa teh-

taassa tulivat proletariaatin karaistumisen kouluksi, organisatooristen tottumusten, proletaarisen kurinalaisuuden kouluksi.

Ajan kuluessa työläiset alkoivat käsittää, että heillä on omat erikoiset, ei ainoastaan taloudelliset, mutta myöskin poliittiset etunsa, jotka ovat suoraan vastakohtaiset ja vihamieliset kapitalistien luokkaeduille.

19 vuosisadan ensi puoliskolla (toukokuussa 1836) Englannin työläiset ensimäisen kerran esiintyivät itsenäisesti poliittisen taistelulipun alla. Chartistiliike (näin nimitettiin tätä liikettä, johtuen sanasta Charta: manifesti, laki) ohjelmavaatimuksensa riittämättömästä luokkaselvyydestä huolimatta, oli ensimäinen työväenluokan itsenäinen poliittinen esiintyminen. Työläis-chartistit kävivät useiden vuosien kuluessa taistelua yleisen äänioikeuden puolesta, parlamentin jokavuotisista vaaleista, kymmentuntisesta työväivästä ja työpalkan korottamisesta. Rinnan näitten vaatimusten kanssa chartistien eri ryhmät esittivät vaatimuksia maapalstojen ostamisesta ja jakamisesta työläisille, viljalakien kumoamisesta, jotka oli otettu käytäntöön kartanonherrojen etuja silmällä pitäen. Chartistit mobilisoivat miljoonaiset joukot (yli 5 miljoonaa) vaatimuksiensa ympärille. Ja huolimatta siitä, että chartismi työväen poliittisena joukkoliikkeenä kärsi tappion, sillä oli valtava vaikutus työväenliikkeen vastaisen kehitykseen. Pian otettiin käytäntöön 10 tuntinen työpäivä, laajennettiin äänioikeutta jne.

Marraskuussa v. 1831 ranskalaisessa kaupungissa Lyonissa, silkkiteollisuuden keskuksessa, puhkesi proletariaatin kapina (Lyonin kapina), jonka tunnuslauseena oli: *"elää työtä tehden tai kuolla taistellen"*. Suuri Lyonin kaupunki oli useita päiviä työläisten käsissä. Mutta Parisista tulleet sotaväenosastot Orleanssin prinssin johdolla petomaisesti suoriutuivat työläisistä. Paljon tapettiin ja kymmentuhatta työläistä karkoitettiin Lyonista.

Kesäkuussa v. 1848 Parisin työläiset ensi kerran esiintyivät barrikaadeilla, esittäen itsenäisiä poliittisia vaatimuksia, jotka olivat suunnatut porvaristoa vastaan. Työläisten järjestymättömyyden ja varakkaiden talonpoikaisainesten porvaristolle antaman kannatuksen vuoksi päättyi kesäkuun

kapina häviöön. Tuhansien työläisten vereen hukutettiin Ranskan proletariaatin yksi ensimäisistä itsenäisistä esiintymisistä.

Chartsinliike, samoinkuin Lyonin kapina ja Pariisin työläisten taistelu v. 1848 päättyivät häviöön siksi, että työväenluokka oli vielä heikko ja luokkataistelu kapitalististen suhteitten kehittymättömyyden takia oli vielä verrattain heikosti kehkeytynyttä. Työläisillä ei ollut vielä yhtenäistä, vankkaa kurinalaista puoluetta, selvää poliittista ohjelmaa vallan valtaamisesta ja sen käyttämisestä.

Vasta v. 1847 Marxin ja Engelsin toimesta ensikerran perustettiin proletaarinen poliittinen järjestö. "Kommunistien liitto". V. 1864 Marx ja Engels loivat myöskin proletariaatin kansainvälisen järjestön: 1 Internationelen — työläisten ensimäisen kansainvälisen liiton.

Proletariaatin vallankumouksellisen puolueen välttämättömyys tulee erikoisen kirkkaasti näkyviin Parisin kommuunin sankarillisessa. kokemuksessa. Maaliskuun 18 p:nä 1871 Parisin työläiset nousivat kapinaan ja pystyttivät kommuunin vallan, joka nojautui laajoihin työtätekeviin joukkoihin. Kommuuni ensi kertaa maailman historiassa, särki porvarillisen valtiokoneiston ja loi sen tilalle oman valtiokoneistonsa, joka oli proletariaatin diktatuurin ituja, jonka johdossa olivat työläiset ja työtätekevät. Mutta heillä, Pariisin proletaareilla, ei ollut yhtenäistä, lujasti järjestäytynyttä vallankumouksellista puoluetta, joka olisi tietänyt minne ja miten joukot ovat johdettavat. Tämän vuoksi Parisin kommunaardit tekivät useita virheitä, eivät ajaneet takaa Thiersin vastavallankumouksellisen hallituksen armeijaa, kieltäytyivät pankkien kansallistuttamisesta, eivät osanneet luoda voiton välttämättöntä ehtoa, so. ottaa yhteyttä työtätekeväin talonpoikaisjoukkojen kanssa. Thiersin vastavallankumouksellinen hallitus käytti näitä kommunaardien virheitä hyväkseen. Kommuuni tuhottiin, kymmenet tuhannet kommunaardit ammuttiin ja piestiin.

Vallankumouksellisen työväenliikkeen alkuvaiheet Venäjällä.

Marxilainen sosialidemokraattinen työväenpuolue Venäjällä syntyi taistelussa ensi sijassa narodnikkilaisuutta *) vastaan, sen virheellisiä ja vallankumouksen asialle vahingollisia katsomuksia vastaan.

Vain nujertamalla aatteellisesti narodnikkien katsomukset voitiin raivata maaperä marxilaisen työväenpuolueen luomiselle Venäjällä. Ratkaisevan iskun antoi nerodnikkilaisuudelle viime vuosisadan 80-luvulla Plehanov ja hänen "Työn vapautus" ryhmänsä.

Lenin suoritti 90-luvulla narodnikkilaisuuden aatteellisen nujertamisen, antoi narodnikkilaisuudelle viimeisen iskun.

"Työn vapautus" ryhmä, joka perustettiin vuonna 1883, suoritti suuren työn marxilaisuuden levittämisessä Venäjällä, laski teoreettisen perustan sosialidemokratialle ja otti ensimäisen askeleen työväenliikettä kohti.

Kapitalismin kehittyessä Venäjällä kasvoi teollisuusproletariaatin lukumäärä nopeasti. 80-luvun puolivälissä lähti työväenluokka järjestetyn taistelun tielle, joukkoesiintymisen tielle järjestettyjen lakkojen muodossa. Mutta marxilaiset kerhot ja ryhmät harjoittivat vain propagandaa, eivät ymmärtäneet työväenluokan keskuudessa suoritettavaan

---

*) Narodnikit olivat porvarillista sivistyneistöä, jotka taistelivat tsarismia vastaan, mutta eivät löytäneet taistelulleen oikeita muotoja. Osa yritti nostaa talonpaikaistoa taisteluun, mutta talonpoika vieroksui heitä, toiset taas pyrkivät kukistamaan itsevaltiuden yksilöterrorin avulla, ilman todellisen joukkoliikkeen apua. Narodnikkien perusvirhe on siinä, että he eivät ymmärtäneet kapitalismin kehityksen lakeja ja erikoisesti Venäjän työväenluokan merkitystä vallankumouksellisen liikkeen etujoukkona ja johtajana.

joukkoagitatioon siirtymisen tarkoituksenmukaisuutta, eivät tämän vuoksi vielä olleet käytännöllisesti yhteydessä työväenliikkeeseen eivätkä johtaneet sitä.

Leninin muodostama Pietarin ”Taisteluliitto työväenluokan vapauttamiseksi” (vuonna 1895) joka ryhtyi harjoittamaan joukkoagitatiota työläisten keskuudessa ja johti joukkolakkoja, merkitsi uutta vaihetta — siirtymistä joukkoagitatioon työläisten keskuudessa ja marxilaisuuden yhdistämistä työväenliikkeeseen. Pietarin ”Taisteluliitto työväenluokan vapauttamiseksi” oli ensimäinen vallankumouksellinen proletaarisen puolueen itu Venäjällä. Pietarin ”Taisteluliiton” jälkeen perustettiin marxilaisten järjestöjä kaikkiin tärkeimpiin teollisuuskeskuksiin, samoinkuin syrjäseuduillekin.

Vuonna 1898 tehtiin ensimäinen, vaikkakin epäonnistunut yritys marxilaisten sosialidemokraattisten järjestöjen yhdistämiseksi puolueeksi — pidettiin Venäjän sosialidemokraattisen Työväenpuolueen 1 edustajakokous. Mutta tämä edustajakokous ei vielä luonut puoluetta: puolueella ei ollut ohjelmaa eikä sääntöjä, ei ollut yhdestä keskuksesta toteutettua johtoa, ei ollut juuri minkäänlaista yhteyttä yksityisten marxilaisten kerhojen ja ryhmien välillä.

Yhdistääkseen ja liittääkseen erillään olevat marxilaisten järjestöt yhdeksi puolueeksi Lenin esitti ja toteutti suunnitelman vallankumouksellisten marxilaisten ensimäisen yleisvenäläisen lehden ”Iskran” luomiseksi.

Yhtenäisen poliittisen työväenpuolueen luomisen päävastustajia olivat tällä kaudella ”ekonomistit”. (Suuntaus, joka katsoi, että työväestön oli tyydyttävä käymään vain taloudellista taistelua.) He kielsivät tällaisen puolueen välttämättömyyden. He kannattivat yksityisten ryhmien irrallisuutta ja näpertelyä. Juuri heitä vastaan Lenin ja hänen perustamansa ”Iskra” suuntasivat iskunsa.

”Iskran” ensimäisten numeroiden ilmestyminen (vuosina 1900—1901) oli siirtymistä uuteen aikakauteen, jolloin Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue todellisuudessa muodostettiin hajallaan olevista ryhmistä ja opintokerhoista.

Marxilaisten sosialidemokraattiset järjestöt varttuvat ja vahvistuvat Venäjällä vuosina 1901—1904 vallankumouksel-

lisen työväenliikkeen kasvun perustalla. Leniniläisen ”Iskran” vallankumouksellinen linja voittaa sitkeässä periaatteellisessa taistelussa ”ekonomisteja” vastaan, saadaan voitto aatteellisesta rikkinäisyydestä ja ”näpertelystä”.

”Iskra” yhdistää toisiinsa hajallaan olevat sosialidemokraattiset kerhot ja ryhmät ja valmistaa puolueen II edustajakokousta. II edustajakokouksessa vuonna 1903 muodostettiin Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue, hyväksyttiin puolueen ohjelma ja säännöt, muodostettiin puolueen johtavat keskuselimet.”

NPK (6):n historian lyhyt oppikurssi, siv. 27 ja 54—55.

Wrightiläisestä työväenliikkeestä maassamme.

”Suomalaisuusliikkeen ajajista varsinkin ns. nuorsuomalaiset ”harrastivat” työväenasiaakin, esitellen toimeenpantavaksi joitakin vähäisiä uudistuksia työväen aseman parantamiseksi (työväen vakuutuksen ja työväen suojelun järjestäminen jne.) Tämän uudistuspuuhailun tarkoituksena oli antaa kapitalismin huutaville epäkohdille hieman lievempi muoto ja siten olla ehkäisykeinona työväen mahdollista kumouksellistumista vastaan. Kun nämä porvarilliset ”työväen ystävät” näet näkivät, että sosialistiset aatteet voittivat nopeasti jalansijaa kehittyneimpien kapitalististen maiden keskuudessa, oli heillä syytä pelkoon, että näin ulee käymään myös Suomessa, jossa työväen kurja asema loi maaperää kumouksellisten mielialojen leviämiselle.

Samoja tarkoitusperiä silmälläpitäen alettiin työväen keskuuteen perustaa sivistys ym. seuroja ja työväenyhdistyksiä.

Niinpä perustettiin Tampereella lukuyhdistys v. 1866, Viipurissa työväen iltaseura v. 1875 jne. Ensimäinen työväenyhdistys perustettiin Vaasassa v. 1883 ja seuraavana vuonna Helsinkiin. Näiden yhdistysten johdossa oli käsityöläisiä, työnjohtajia liikkeenharjoittajia ja inteligenttejä. Helsingin työväen yhdistyksen perustajana oli koritehtailija V. von Wrigt jonka nimen mukaan koko silloista työväenliikettä on totuttu nimittämään wrigtiläiseksi. Näiden ensimäisten työväenyhdistysten toimihenkilöiden tarkoitusperiä luonnehtii hyvin herra Wrigtin eräässä yleisessä kokouksessa v. 1884 esittämä lausunto: ”Meidän työväestömme riveissä löytyy suuria voimia, joita voi käyttää joko hyödylliseen toimintaan kohottaakseen työväen henkisessä ja aineellisessa suhteessa, tahi myös *kuten valitettavasti ulkomailla usein on ollut asiain laita, turhaan agitatioon toteutumattomia asioita varten*.... Nykyaikana, jolloin työväestömme alkaa ymmärtää, ettei

sen tule välinpitämättömästi katsella yhteiskunnan kehitystä.... seisomme maamme työväenkysymyksen historiassa uuden ajanjakson edessä. Mahtava virta alkaa lähteä liikkeelle ja meidän yhtä kunniakas kuin edesvastuullinen tehtävämme on tämän virran johtaminen maallemme onnelliseen suuntaan."

Siis pelko siitä, että olojen kurjuuden pohjalta kohoava työväen tyytymättömyyden todellakin mahtava virta ulkomaiden esimerkin mukaan suuntautuisi luokkataistelun uomaan sai nämä "työväen ystävät" touhuamaan.

Varsinaisia työläisiä näissä yhdistyksissä ja seuroissa oli ensi aikoina hyvin vähän. Niinpä esim. Helsingin työväenyhdistyksessä mainitaan sen ensimäisenä toimintavuonna olleen n. 700 jäsenestä tehdastyöläisiä kaiken kaikkiaan 14.

Muu joukko oli tehtailijoita, insinöörejä, kauppiaita, virkamiehiä, käsityöläisiä yms. Erilaiset käsityöläisharrastukset esittävät näiden yhdistysten toiminnassa huomattavaa osaa."

P. Notko: Katsauksia Suomen työtätekevän nuorison luokkataisteluliikkeen historiaan, siv. 16—17.